

Humanitas și că am asistat, contemporan cu autorul și mîndru implicat întru cîtva în povestea vieții lui, la nașterea uneia dintre cărțile mari ale lumii. [...] Am știut de atunci că așa se va întîmpla, că vei fi alesul". (În anii nouăzeci, G.L. văzuse pe George Pruteanu „arheul”, în H.-R. Patapievici, un „Kierkegaard bucureștean”...) Auditoriul era astfel avertizat că participă la una dintre orele astrale ale omenirii, nu doar la o lansare de carte. După un asemenea sacerdoțiu, aproape că te și temi să deschizi volumul, presimțind că orice rezervă va fi judecată drept blasfemie. Am încercat, de aceea, să uit cuvintele filozofului și să mă apropiu de *Solenoid* fără idei preconcepute, ca un cititor care l-a frecventat onest pe Cărtărescu, cu bune și rele, repetîndu-mi în minte principiul gadamerian al bunăvoinței hermeneutice. Propunîndu-mi, adică, să înțeleg cartea în codul pe care singură și l-a fixat.

M-am poticnit, între altele, de următoarele (o să mă țin strîns de text – „Ce n'est pas avec des idées qu'on fait un poème, c'est avec des mots” –, fără prea multe comentarii, cu citate care, în opinia mea, vorbesc de la sine; dacă însă nu vorbesc, iar M.C. este „alesul”, atunci m-am ars, rămîne-voi pe veci un nou canonic Grama și un frustrat resentimentar, integrînd una dintre numeroasele „turme de hateri”, vorba autorului):

1. Retorica „peratologică” (mai zăbovesc puțin în siajul lui Gabriel Liiceanu) a naratorului (dar și a altor personaje; e tonalitatea dominantă a cărții), aflat fie într-o iminență epifanică, pe pragul metanoiei, fie, dimpotrivă, pe culmile disperării (iar cititorul „necooperant”, pe culmile exasperării): „auzisem lucruri cumplite, pe care nu le e dat oamenilor să le audă”, „teribila răspundere de-a aduce alți oameni în iadul nostru”, „o monstruoasă și periculoasă splendoare”, „pustietatea se-ntindea în jurul meu pînă la capătul lumii”, „jocul demonilor cu mintea mea să apară deodată în toată evidența lui de coșmar”, „extremul ei de halucinație și miracol”, „În fața zeilor cumpliți ai morții și-ai sfîrtecării, copilul zîmbise”, „substanța urii universale scursă-n oceanul de rău metafizic ce ne înconjura de pretutindeni”, „Totul

mi se părea pierdut, pierdut pentru toți, pierdut pentru totdeauna", „într-o perlă de splendoare supremă", „Anca a țipat adânc, agonic, de mai multe ori în camera de alături, și deodată-am văzut", „Căci viziunea monstruoasă care a urmat mi-a ars creierul", „Mă simt iar un ales, chiar dacă unul pentru dezastru și nebunie", „Atunci, lângă ea și, prin voiajul mental, în lumea fără spațiu și timp a voluptății nelimitate, paradis infernal și iad celest, am avut deodată un orgasm neasemuit, ca deschiderea bruscă în craniu a unei inflorescențe scelerate și sublime", „Dacă nu m-aș mai fi-ntors niciodată în preventoriu și-n lume?", „După care tot ce-a rămas a fost orbitoarea lumină a începuturilor".

2. Toposul *vanitas vanitatum* cu sonorități de „Of, viața mea": „în singurătatea incredibilă a vieții mele", „uitasem să mă gândesc la soarta mea pe pământ", „nebunia tristă a vieții mele", „calea către adevăratul sens al vieții mele", „în fiecare clipă a vieții noastre", „biata mea memorie, carbonizată și spintecată de nenoroc", „în nopți de febră și chin și-n zile de reverie", „mi-am trăit viața în camere de tortură", „aveam douăzeci și cinci de ani și nici un viitor pe pământ", „dar bătăile în perete încetau înainte de a putea fi descifrate și le lua locul noaptea fără sfârșit", „singur cum n-a mai fost o ființă singură pe pământ", „cochilia straniei mele vieți", „ce spune căptușeala asta descusută a vieții mele?", „amintiri din care-i țesută oroarea vieții mele", „M-am gândit de-atâtea ori la femeile grase, presărate ca niște ganglioni bizari de-a lungul vaselor limfatice ale vieții mele", „sînt un bărbat singur, fără nici un rost pe lume", „Cu singurătatea mea pe singurătatea lumii călcînd...", „iadul meu personal unde pedeapsa e eternitatea", „Cît de singur sunt, îmi spun în fiecare clipă a vieții mele. Cît de spectrală e viața mea!", „alte paraphernalia ale unei vieți de belfer, cea mai tristă din lume", „Rămîneam, cu încetul, fără viață și fără soartă".

3. Emfaza sentențioasă și poetizantă cu care sînt descrise fenomenele obișnuite și marile adevăruri universale: „Căci zîmbetul e o dispunere specială-a materiei, o cută a gurii noastre,

aşa cum conştiinţa e-o poziţie specială-a sinapselor din creierul nostru”, „Toţi sîntem un zîmbet al vidului şi-al nopţii, o cută a înfricoşătoarelor, tăcutelor spaţii pascalienne”, „Căci respiraţia nu e decît bătaia noastră de aripi prin azurul dumnezeiesc al vieţii”, „Sîntem corzi înfăşurate pe corzi înfăşurate pe corzi...”, „sime- tricele seminţe sunt adevărul ascuns adînc în carnea vegetală a mărului”, „simt atît de bine că tot restul lumii e de vînt şi de vis”, „fiecare organism viu e simetric şi se dezvoltă asimptotic din cele cîteva sedimente ce umbresc polii oului iniţial”, „Dar fantasticul sfenoid nu zburase niciodată: soarta lui, asemenea celei a lui Atlas, era să țină-n spinare sfera lumii, în care se află totul: incomprehensibilul nostru creier, cu drama lui gödeliană”, „Nimeni nu va fi mîntuit dacă nu e deja mîntuit de la începutul timpurilor, nu în efemera noastră prezenţă în această lume, ci-n adevărata noastră fiinţă desfăşurată-n a patra dimensiune”.

4. Cadenţarea filozoficoidă a locurilor comune; dau doar pasajul de la pagina 459, pentru că ambitusul retoric al naratorului e imens: „Ne secretăm cu toţii, vieţuind, poemele şi picturile, ideile şi speranţele, palatele sclipitoare-ale muzicii şi-ale credinţei, cochilii în care ne-am protejat cîndva pîntecul moale, dar care abia după dispariţia noastră încep să trăiască în aerul de aur al formelor pure. Geometricul apare mereu din amorf, seninătatea din chin şi tortură, cum lacrimile uscate lasă-n urmă cele mai minunate cristale de sare”.

5. Retorismul şi teatralitatea de roman-foileton de secol al XIX-lea, fără distanţare ironică (cum se întîmpla în *Levantul*): „La etajele cu cîte-un zid prăbuşit ale caselor străvechi locuiau încă oameni, ce îşi mîncău cina mizeră la lumina stelelor şi-a lumînării”, „căci ea nu e de aici, nici de-acum, ci din zarea de aur a miturilor şi icoanelor, zarea lor eternă”, „Că voi putrezi şi eu degeaba, în păcatele şi prostia şi neştiinţa mea, pe cînd învoalta, intricata, copleşitoarea ghicitoare a lumii va trece mai departe, limpede ca-n palmă, firească asemenea respiraţiei, simplă ca iubirea, şi se va vărsa în neant, virgină şi nedeuzlegată”, „Mă aplecam şi mai mult, şi buzele mele atingeau buzele îngheţate

ale copilului din oglindă, și, cu pleoapele-nchise, înghițeam substanța sa pură și rece simțind că astfel l-aș putea scoate din racla sa ca să-i iau locu-n eternitate”, „Părea patriarhul din care toți au coborât, tatăl deznădăjduit al stirpei sale de copii ai neantului, copii ai risipei și jertfei”, „copilul a ieșit, încet, în mîinile mele, rupînd țesuturile mamei lui, încoronat de limbile de foc ale urletelor ei supreme”, „cerul rotit deasupra noastră, încărcat de recolta sa îmbelșugată de stele”, „De-acum, zeița putea să-și ridice talpa și să ne strivească pe toți: trăiam în dragoste, și asta nu ne-o mai putea lua nimeni”, „Îmi voi împinge, acolo, adînc, capul în apele visului, iar Irina se va topi ca amurgul în pieptul meu”, „Amurgea peste paginile manuscrisului, și tot nu mă-nduram să-l părăsesc, și-l răsfoiam mai departe-n speranța că tocmai întunecimea de purpură avea să estompeze ornamentele și să lase la vedere, în splendoarea ei omorîtoare, sentința”.

6. Inversiunea emfatică recurentă, constituind un tic stilistic pe parcursul întregului volum: „uriașa statuie”, „nestăpînitei femei”, „unanimă gențiană”, „netulburată încremenire”, „nesfîrșita pădure”, „mecanism cu strălucitoare roți de aramă!”, „manuscrisul său, transformat în impersonale volume”, „într-o largă curbă”, „îna-ntea vastei intrări”, „vastul mausoleu”, „ciudată monogramă”, „uriașe meduze”, „nesfîrșitei păduri”, „uriașa coropișniță”, „colosalele roți și arcuri”, „imens fluture”, „tensionate linii de forță”, „veche fabrică”, „fantastic ocean”, „uriaș ibric albastru”, „cristalină lumină”, „incomprehensibile vise”, „sferica dioramă”, „uriașă adîncitură”, „inconcevabilă dimensiune”, „făgăduința întrolocatului trandafir”, „vastul pod”, „largul pod al clădirii”, „palidă lumină”, „monstruoasa singurătate”, „vastul și melancolicul peisaj industrial”, „imateriala lor mătase”, „friabil madrepod”, „fantastica înălțare”, „o năprasnică eliberare de sine”, „în foarte stinsa lumin-a unui bec”, „misticul tesseract”, „marii clădiri”, „marea poartă”, „marea sală”, „marea fereastră”, „marea femeie”, „mare corp cosmic”, „mari roți de păianjen”, „mare Înger”, „mare volum de istoria matematicii”, „marile pete galbene de pe cearșafuri și fețe de pernă”, „cerul marii piețe”, „marele cilindru”, „marea focă

de gelatină albastră”, „mare melc subacvatic”, „mare și silențios lift”, „marea sa cisternă albă”, „mari păpuși înghețate”, „mare femeie goală, gravidă”, „marile landouri”, „marele său coviltir”, „mare bordei”, „mare oraș ruinat”, „urletul marilor cascade”, „marea fontanelă”, „interiorul marelui craniu”, „marea cavitate”, „spinarea marelui fluture”, „viteza marilor uragane”, „mare vultur”, „o mare căpușă”, „mare macramé”, „marea lui sferă din vîrf”, „marile grinzi”, „marea și melancolica hală”, „mare copac”, „mari trandafiri”, „marii pești”, „țipătul mut al mării himere”, „marele edificiu”, „marea poză”, „marea umbră”, „marile farfurii cu becuri de deasupra scaunelor dentare”, „marea bobină”, „pe bulevardele unui mare și melancolic oraș”, „ușa mării ieșiri” etc.

7. Polisindetoanele hipotipotice: „vastele bolgii și cratere și ubliete ale sexului ei”, „irigat de hormoni și de sînge și de spermă și de limfă”, „ale pădurilor și cîmpiilor și fînețelor și miresmelor și trilului păsărilor”, „Pulverizarea continua pînă la moloz și la praf și la molecule și la atomi și la bosoni și la fermioni și la quarci...”, „cu plămîinii și traheea și laringele și coardele vocale și limba și dinții și buzele”.

8. Hipocorismele nostalgiei și condescendenței în relația dintre vizionar și biata lume: „acul înroșit la lămpița cu spirt”, „disperarea după glucide a trupușorului meu”, „rădăcinițe de copac”, „amenințată cu pumnișorul”, „tulpinițele unor plante”, „cetatea de carne și piele a trupușoarelor noastre”, „zecile de lucrușoare”, „plăntuțe de zeci de feluri”, „delușoare cu crengi înverzite”, „o lămpiță prinsă-ntr-un zid”, „pijămăluțele lor albastre”, „trupușor deschis și inert”, „nasturii pijămăluței”, „gherulețele de la picioare”, „blănițele catifelate”, „codița nervului optic”, „dintișorii de lapte”.

9. Metaforele bombastice sau prețioase construite cu genitivul: „țeasta care-mi adăpostea grapefrutul tandru al minții”, „degetele lungi ale logicii visului”, „apele amare ale nostalgiei”, „vastul vis al realității”, „frumusețea de abis și de fiară a visului latent”, „sideful curb al unei opere abstruse”, „broasca de cuarț a celei de-a patra dimensiuni”, „dulcile și lustruitele pietre ale

emoției”, „harpist al durerii”, „substanța limpede ca lacrima a nenorocirii”.

10. Anafora cu „erau” de la pagina 475; știu, cu o lungă anaforă s-au câștigat alegerile prezidențiale în Franța în 2012, chiar dacă alegătorii inteligenți n-au votat Hollande...

11. Epitetele gonflante: „ciudat intersectate închisori în pușcăria unanimă a lumii”, „cuprinși de extazul întomnării”, „învelea totul ca o mare tranchilă și adâncă”, „apa legănătoare-a oceanului”, „cîntecul înfricoșatei noastre agonii”, „contra supremei tiranii a iluziei și vremelniceii”, „un zîmbet nemuritor înălțat curcubeean deasupra lumii”.

12. Alegoria pudic-estetizantă (și abia astfel vulgară) a unui proces fiziologic cu potențial licențios, la pagina 359: „după ce Iordanul de sidef inunda țara sfântă” (pentru finalizarea coitului).

13. Metalepsa ca o *coda* postapocaliptică hollywoodiană de la pagina 821: „Apoi îmi voi lua fetița pe umeri și, cu femeia mea alături, o să mergem, în amurgul tot mai sîngeriu, încotro ne vor vedea ochii, ieșind din carte și din poveste”.

14. Pasajele ronflante de metadiscurs: „singurul poem care făcea universul inutil”, „nebunia topirii în cisterna de aur lichid a poeziei”, „pentru o nanosecundă, am umplut pielea de lamură și văpaie a creatorului”, „Faptul că n-am ajuns scriitor...”, „scrisul meu anancast”, „plîng și scriu, indiscernabil, de parc-aș scrie cu lacrimi și-aș plînge cu cerneală”, „Am izbucnit în plîns și i-am udat pagina finală cu lacrimi, cum se cuvine să sărezi o jertfă în fața altarului”.

15. Întîlnirea cu ovulul de la pagina 712: „Rămăsesem doar eu pentru divinul martiriu al întîlnirii cu ovulul, iar acum stăteam față-n față și ochi în ochi cu el cum ar sta un țîntar și un elefant alb, împodobit de luptă”.

16. Fenomenologia și mistica micțiunii, care începe la pagina 494 („Mă deschii la pantalonii de pijama și, într-un fel de devoțiune, ușor aplecat deasupra receptacolului de faianță pe fundul căreia zace o apă-ncremenită, îmi privesc ofranda – jetul uneori

limpede ca un pîrîu, alteori gălbui...) și se încheie, hăt, spre mijlocul paginii 495, la scară cosmică („Aș mai contempla o clipă apa galben intens de pe fundul cupei de porțelan, aș mai simți mireasma ce se-nalță din ea, apoi, la fel de gol de sine, i-aș da drumul să se scurgă-n pămînt, ducînd cu ea materie organică din trupul meu, ca s-o risipească în trupul lumii”).

Etc.

Ce camelotă propune Mircea Cărtărescu și vinde Gabriel Liiceanu?

Solenoid promitea un pariu cu adevărul, un *descensus* auctorial spre misterul identității, dincolo de literatură, „nu roman și nici poem, căci ele nu sunt ficțiune (sau nu pe de-a-ntregul), nici studiu obiectiv, fiindcă multe dintre faptele mele sunt singularități ce nu se lasă reproduse nici măcar în laboratoarele minții mele”, în spațiul în care transgresiunile metaleptice dintre „a scrie” și „a fi” devin inevitabile și redefinesc atît scrisul, cît și existența. „Materie primă” pentru o astfel de încercare se găsea din belșug în infrarealitatea onirică extrem de densă a subiectului cărtărescian (transcrierile de vise, ca acces la timpul ontologic, rămîn printre puținele pasaje convingătoare din carte). Se întîmplă însă că scriitorul renunță la consecvența căutării de sine, îngroșînd convenția în detrimentul autenticității, oferind o punere în scenă melodramatică, asianică, încărcată de alegorii supralicitate – cu preferință pentru gigantism, pentru un gotic SF plin de fenomene paranormale –, și declamă grandilocvent (sună atît de fals...) o etică umanitaristă, cu morala inclusă. Proiectul ce miza pe stihial și nemijlocit eșuează în exclamații, invocații (celebrele, de-acum, zece pagini ce repetă cuvîntul „ajutor”) și lamentații afectate, în hybrisul unui continuu dezechilibru între antiteze. Imaginarul cărtărescian s-a construit livresc ca holarhie, afabulează în micro- și macrounivers, fiind un motor de generare textuală previzibil: intră naratorul într-o încăpere? avem parte de derularea interminabilă a unui labirint; cu un zoom pe un organ începe descrierea amănunțită a corpului; apare în cadru o statuie sau o clădire? va fi pusă în funcțiune o poietică

a colosalului; vine vorba despre creier? ajungem invariabil la reverii holistice și la tesseract ș.a.m.d. Mircea Cărtărescu a cedat literaturizării lejere („Mie mi se pare că, de fapt, cam păcălesc lumea, pentru că mie mi-e atât de ușor să scriu...”). După ce se îndreptase hotărât spre poarta îngustă, a intrat totuși pe cea largă. Ceea ce părea o provocare cu gen proxim în *Liber Novus* al lui Jung (m-am gândit chiar la... discursul de la Metz al lui Philip K. Dick) se dovedește a fi expresia unui romantism rezidual (minciuna romantică prevalând asupra adevărului românesc), cu tot lestul său de ocultism, daimonism, vizionarism, *Sturm und Drang* și *Weltschmerz*, ego hipertrofiat și bune intenții ca într-un concurs de *miss*.

Abia după ce ai înțeles că *Solenoid* înseamnă o literatură expandată, proliferare de *words, words, words*, vei putea să-i iubești acestei scrieri, rimbaldian, naivitățile, gesticulația profetică, manierismele retorice, stilistice și ale imaginarului, trecerea dintr-un real caricatural într-un fantastic prefabricat, grafomania narcisistă, infantilismul, falsa modestie, satira grosieră, mimele înțelepciunii și damnării, stridentele de tot felul, biografele contrafactice antifrastructive, autoflatante, irezistibilul său comic involuntar atât de trist și, finalmente, înduioșător, altfel spus, falsitatea ei structurală și kitschul. Nu e însă o carte ratată decât în valoare absolută și dacă l-am lua în serios pe narator („Vreau să scriu o dare de seamă despre anomaliile mele”). Altfel spus, dacă ne închipuim că esteticul și ontologicul fac corp comun în literatura bună. Intenția inițială s-a pierdut pe drum, anihilată, cum spuneam, de hybrisul care a dilatat grotesc convenția literară în defavoarea autenticității existențiale. Împăratul însă nu e gol, deși nici nu e îmbrăcat după cum i-ar cere-o rangul. El a câștigat partida într-o lume în care diferența dintre realitate și simulacru nu mai poate fi percepută, iar dacă este totuși percepută, deja nu mai contează. *The medium is literature*. Mircea Cărtărescu are un loc consolidat printre „les Grandes-Têtes-Molles de notre époque”.

Ca pendant la ditirambii lansării, nimic mai potrivit, ca încheiere, decât următorul pasaj dintr-o cronică de întâmpinare: „Cîți

autori sînt prinși în ambiția și reușita unui proiect asemănător? Homer (*Iliada*, ca radiografie colectivă, și *Odiseea*, ca psihanaliză individuală), Dante (*Comedia*), Flaubert (*Ispitirea Sfântului Anton*), Raymond Abellio (autorul unei cărți monumentale azi complet uitate, *La fosse de Babel*), Cervantes (*Don Quijote*), Márquez (*Un veac de singurătate*), Tolstoi (*Război și pace*), Faulkner (în special *Zgomotul și Furia*, dar și uriașa nuvelă *Ursul*), Joyce (*Ulise*), DeLillo (*Underworld*), Pamuk (*Cartea neagră*), Wallace (*Infinite Jest*), Sábato (*Despre eroi și morminte*, dar mai ales delirul riguros *Dare de seamă despre orbi*), Melville (*Moby-Dick*), Mann (*Muntele vrăjit*). Chiar și la nivelul literaturii universale asemenea cărți nu găsești decît rar. Niciodată românii nu vor mai avea șansa unui asemenea autor”.

(Acest prezent punctual, plat, atrascendental, spectral. Între zero și zen.)

Brutti, sporchi e cattivi vs Miracolo a Milano. Fața și reversul aceleiași realități de la periferia umanității.

(Și vei face mișcările înscrise în cod. Astfel. Vorbind fără patos despre predestinare.)

Nou element în conjurația imbecililor care agită așa-numita „afacere Heidegger”. Misiunea constă în a-l discredita și elimina pe gînditor, impunînd, prin orice mijloace, ideea că filozofia lui suferă de un antisemitism organic. (Îmi vine în minte o propoziție a lui Cioran, confirmată de Norman Manea: „Mai rău decît antisemitismul nu este decît antiantisemitismul”. George Steiner remarcă, la rîndu-i: „Există în Franța o anumită ipocrizie, care face să se revină mereu la cazul Heidegger, iar în același timp i se conferă toate titlurile cuiva care susține că Mao este cel mai mare eliberator al umanității, cu toate că are la activ mai multe victime decît Hitler și Stalin împreună...”)

Donatella di Cesare, fără a coborî cu „înfierarea” atît de jos precum au făcut-o, în volume stufoase ori în articole, un Emmanuel

Faye (Heidegger, *l'Introduction du nazisme dans la philosophie*), un Peter Trawny („Heidegger a intégré l'antisémitisme à sa pensée”), un Martin Legros (*L'être-pour-le-Reich et les „Cahiers noirs”*), un Richard Wolin („Heidegger, L'antisémitisme en toutes lettres”), o Sidonie Kellerer („Quand Heidegger réécrit son histoire”), ca să nu-l mai amintesc pe Roger-Pol Droit („Pour en finir avec Heidegger”), respinge argumentul nazismului „genetic”, „ereditar”, al filozofului, propunând, în schimb, curiosul concept de „antisemitism metafizic”. Să vorbești de o valoare metafizică tare, și încă atât de aberantă, la un gânditor a cărui amprentă în istoria filozofiei e constituită tocmai de întoarcerea spre „primul început” și abordarea metafizicii și ontoteologiei în topologia lui *Mitte!* „Proba la dosar” – cu Heidegger nu se mai desfășoară un demers critic, ci e pusă la lucru *l'envie du pénal* – ar fi opțiunea sa pentru gândirea ființei în detrimentul „gândirii calculatoare”, aceasta din urmă fiind postulată ca numitor comun al identității evreiești... (urmînd o asemenea logică, presocraticii sînt antisemiți *avant la lettre*). Leonardo Messinese, în „La «question juive» dans les *Cahiers noirs* considérée à la lumière de la «critique de la métaphysique»” – un appendice la cartea lui Friedrich-Wilhelm von Herrmann și Francesco Alfieri, *Martin Heidegger. La vérité sur les Cahiers noirs* –, discută *sine ira et studio* problema pe care preopinenții insistă să o tranșeze eristic, scopul lor fiind eliminarea filozofului din bibliografiile frecventabile, adică nici mai mult, nici mai puțin, din istoria filozofiei.

(Muray, cu două decenii în urmă, ricana la adresa acestor campanii de epurare: „Cine urmează? Ce n-a fost încă dat în vileag? Că Beethoven dădea ocol pisoarelor? Că Stendhal aștepta fetele la ieșirea de la școală? Că Cervantes a furat manuscrisul lui Don Quijote de la o vecină? Am avut deja un Marx inspirator al gulagurilor și seducător de servitoare; un Heidegger nazist pînă-n fundul *Dasein*-ului; un Henry Miller erotoman și antisemit; pe Picasso cu soțiile lui martire; pe Hemingway și impotența sa. Se poate scrie de-acum aproape orice despre oricine, cu condiția ca persoana despre care vorbești să iasă descalificată,

ruinată, ridiculizată. Cu condiția să se transforme într-o «afaceră». Într-un dosar sordid ce trebuie clasat. Într-un subiect de anchetă de interes general”.)

Diavolii romantici, diavolii justițieri din *Maestrul și Margareta*. Le-a apus vremea... Astăzi, diavolii au redevenit meschini. S-au... reîndrăcit. Și încă pervers la extrem: sînt diavolii infecți ai Binelui proclamat prin decret societal, sub care lumea noastră se denaturează pe zi ce trece.

Chatbot, robot conversațional.

Kurtz: „Mi-e tot mai silă că fac parte din această specie infernală. Uneori îmi spun că poate nici nu fac. Dar e o simplă figură de stil. Specie atinsă de nebunie genocidară. A cărei inteligență se manifestă doar pentru a amplifica, la scară globală, prostia, hidoșenia și oroarea. *The horror! The horror!*”

Murray: „A face istoria literară a secolului al XIX-lea înseamnă a descoperi istoria politică a secolului XX”.

Mersault: „Dacă aș avea posibilitatea, i-aș răsfăța pe toți. Aș fi cornul abundenței. Nu din prea mare iubire de oameni sau altruism, ci dintr-o nesfîrșită milă”.

Ocsoc, orwellianul acronim murayan, din *Le XIXe siècle à travers les âges*. Conform tezei lui Murray, în secolul al XIX-lea are loc o ideologizare a valorilor. Armonia pitagoreică e transformată în program politic (socialismul) și în nou fenomen religios (ocultismul). Împreună, socialismul și ocultismul schimbă vechiul orizont escatologic în ținta unui asalt totalitar, cîștigat un secol mai tîrziu de nazism și comunism. Astăzi, *ocsoc*-ul s-a transformat în mondialism multiculturalist și mizează pe „fața umană”. Pe masca feței umane, fața umană ca diversiune, ca să nu se înțeleagă greșit.